

Dziennik urzędowy

OBWODU ZAMOYSKIEGO.

№ 12.

Zamość, dnia 1. sierpnia 1916.

Rok 2.

Treść: 1. Podziękowanie Jego Excelencji Pana Jenerał-Gubernatora wojskowego za telegram hołdowniczy, 2. Zmiany na stanowiskach funkcjonaryuszów gminnych, 3. Organizacya sądownictwa: Mianowanie ławników, 4. Przynależność państwowa w Królestwie Polskiem, 5. Dar, 6. Subwencya na cele asanizacyjne w Szczepieszynie, 7. Ustanowienie kuratorów, 8. Przechowywanie rosyjskich sprzętów kościelnych, 9. Środki zaradcze przeciw uszkodzeniom własności kolejowej, 10. Podjęcie czynności przez Komisję dla szacowania szkód wojennych w miastach i w przedsiębiorstwach przemysłowych w Zamościu, 11. Obwieszczenie: Regulamin dla obrotu płodami rolnymi i przetworami młynarskimi, 12. Otwieranie sklepów dla publiczności przed południem, 13. Obwieszczenie w sprawie wprowadzenia publicznego pośrednictwa pracy, 14. Obwieszczenie dotyczące obrotu skór surowych, 15. Grzebowiska zwierzęce, 16. Zguba, 17. Obwieszczenie: Środki zaradcze przeciw podbijaniu cen, ceny wytyczne na sierpień 1916, 18. Zbieranie roślin przez dzieci szkolne, 19. Zabezpieczenie użycia szczególnie plennego nasienia na zasiew, 20. Zbiór pokrzyw, 21. Dodatek do taryfy fiakerskiej.

№. 10953/ZK. ex 1916.

1. Podziękowanie Jego Excelencji Pana Jenerał-Gubernatora wojskowego za telegram hołdowniczy.

Rozporządzenie Jen.-Gub. wojsk. prez.
№. 10465.

Telegram dziękczynny przesłany na moje ręce z okazji otwarcia linii kolejowej: Zamość —Zawada przez przedstawicieli ludności przyjąłem z zadowoleniem do wiadomości i polecam Komendzie obwodowej wyrazić adresantom me najszczerze życzenia, aby nowo utworzona tra-

sa kolejowa wypełniła znakomicie swój cel, a mianowicie połączenie obwodu ze światem oraz podniesienie stanu kultury i dobrobytu.

K u k m. p.

Zbrojmistrz polny.

№. 10475/I/ZK. ex 1916.

2. Zmiany na stanowiskach funkcjonaryuszów gminnych.

Ze względu na ustanowienie Józefa Holeka ławnikiem Sądu pokoju we Frampolu, Komenda

obwodowa zwolniła tegoż z zajmowanego przez niego urzędu Sołtysa miejscowości Tereszpol, a na miejsce jego zatwierdziła wybranego przez gminę Jana Miarowskiego.

№. Präs. 28/4/16 Z. Gr.

3. Organizacya sądownictwa: Mianowanie ławników.

Na podstawie § 1. rozp. Nacz. Wodza armii z 9. maja 1916, L. 58 dz. rozp., zamianowałem honorowymi ławnikami:

p. Władysława Służewskiego, rolnika w Nowej Osadzie, przy Sądzie pokoju I. w Zamościu,

p. Adama Grabkowskiego, administratora dóbr w Michalowie, gminy Sułów przy Sądzie pokoju w Szczebrzeszynie,

p. Zygmunta Zawadzkiego, właściciela dóbr w Udryczach, gminy Stary Zamość przy Sądzie pokoju w Łaziskach,

p. Stanisława Małysza, rolnika w Lipowcu, gm. Tereszpol, przy Sądzie pokoju we Frampolu;

ŁAWNIKIEM:

p. Józefa Radlińskiego w Potoczku, gminy Suchowola, przy Sądzie pokoju w Krasnobrodzie.

№. 11331/ZK. ex 1916.

4. Przynależność państwowa w Królestwie Polskiem.

Na rozkaz Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego Nr. 39, pkt. 2.

Naczelną Komenda armii stwierdziła rozporządzeniem M. V. Nr. 38288 z 4. lipca 1916, że nie jest właściwe używanie przez c. i k. Komendy Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego przy wystawianiu dokumentów legitymacyjnych (świadectw tożsamości osoby, paszportów) oraz w innych okolicznościach określenia: „poddaństwo rosyjskie“, a to według postanowień konwencji Haagskiej dla wojny lądowej, o stosowa-

waniu przez władze okupujące w obszarach okupowanych ustaw tychże okupowanych krajów, ponieważ w terminologii ustawodawstwa, które obowiązywało w Polsce także za rządów rosyjskich, zatrzymane było pojęcie Państwa Polskiego, choć podległego Rosyi, zatem także i przynależności państwowej do Królestwa Polskiego.

W przyszłości więc określać się będzie przynależność państwową wszystkich tych osób, które posiadają prawo swojszczyzny na obszarach Polski kongresowej, w granicach wyznaczonych przez Kongres wiedeński z roku 1815, jako: „Przynależność państwową do Królestwa Polskiego“.

№. 11110/14/Schw. ex 1916.

5. D A R.

Komenda obwodowa przeznaczyła z funduszu ściągniętych kar pieniężnych na cele kursu dla dalszego kształcenia osób stanu nauczycielskiego kwotę K 250.- do równego podziału na oba równorzędne oddziały tego kursu.

M. A. №. 982/1/ZK. ex 1916.

6. Subwencya na cele asanizacyjne w Szczebrzeszynie.

Miastu Szczebrzeszynowi przyznano na przeprowadzenie najpilniejszych prac asanacyjnych subwencję w kwocie K 500 z funduszu kar pieniężnych, ściągniętych przez Komendę obwodową.

№. Nc. 364/3/16 Z. Gr.

7. USTANOWIENIE KURATORÓW.

Sąd wojskowy c. i k. Komendy obwodowej w Zamościu podaje do wiadomości, że ustanowił kuratorami majątku:

nieobecnego Józefa Czernieckiego z Wielączy—p. Józefa Kowalczuka w Wielączy,
nieobecn. Leona Goduna ze Sitna—p. An-

drzeja Ochniowskiego w Sitnie,

nieobecnych Tekli Bohajko i Pietry Boby ze Sitna—p. Michała Kruka w Sitnie,

nieobec. Jakóba Struka z Horyszowa Polskiego—p. Józefa Mazurka w Horyszowie Polskim,

nieobecnego Michała Mischczuka z Horyszowa Polskiego—p. Jana Ślachtę w Horyszowie Polskim,

nieobecnej Katarzyny Przybylskiej z Zamościa—p. Józefa Maliszewskiego w Zamościu,

nieobecnego Piotra Woźniaka ze Sitna—p. Mikołaja Suczyszyna w Sitnie,

nieobec. Gabryela Lewczyny ze Sitna—p. Jana Marczuka w Sitnie,

nieobec. Jana Gajckiego z Horyszowa Polskiego—p. Karola Kwarcianego w Horyszowie Polskim,

nieobec. Jana Praczuka z Horyszowa Polskiego—p. Antoniego Fryzowskiego w Horyszowie Polskim,

nieobecnej Maryanny Boryś z Wielączy—p. Annę Krzon w Wielączy,

nieobecnych Anastazyi Wypijacz, Jana Czerniaka syna Wasyla i Jana Czerniaka syna Stefana z Sitna—p. Józefa Magrytę w Sitnie,

nieobecnych Wasyla i Stefana Tomeckich ze Sitna—p. Karola Durasa w Sitnie,

nieobecnych Pawła Mischczuka, Antoniego Mischczuka i Michała Beżuchy z Horyszowa Polskiego—p. Tomasza Gościa w Horyszowie Polskim,

nieobecnych Michała Barasia i Danily Jurczka ze Sitna—p. Jana Waškę w Sitnie,

nieobecnych Wasyla i Mikołaja Osiołków, Leona Greszty, Katarzyny i Jana Bernachów ze Sitna—p. Andrzeja Osiołkę w Sitnie,

nieobecnego Pinkasa Kopera z Nowej Osady—p. D-ra Kazimierza Porębskiego w Zamościu,

nieobecnego Grzegorza Kruka ze Sitna—p. Stanisława Szajnogę w Stabrowie,

nieobecnej Maryanny Mikon ze Sitna—p. Jana Gorzkę w Sitnie,

nieobecnego Pawła Samulaka ze Szperówki—p. Daniela Samulaka w Szperówce,

nieobec. Józefa Blaszkę ze Sitna—p. Franciszka Kolendę w Sitnie,

nieobec. Jana Blaszkę ze Sitna—p. Jana Dadię, syna Jana w Sitnie,

nieobec. Józefa Matwiejczuka z Wielączy—p. Jana Charkę w Wielączy,

nieobecnych Mikołaja Kruka, Katarzyny Senia i Agnieszki Wlazło ze Sitna—p. Marcina Ostrowskiego w Sitnie,

nieobecnych Anny Wołk i Maryi Kamińskiej ze Sitna—p. Józefa Wilkiewicza w Sitnie,

nieobecnego Józefa Szulakiewicza ze Złojca—p. Jana Jakóbczaka w Złojcu, a to celem dopilnowania praw nieobecnych i obmyślenia zarządu ich majątkiem.

№. 7884/6/ZK. ex 1916.

8. Przechowywanie rosyjskich sprzętów kościelnych.

Do op. №. 78229 Nacz. Kom. armii (Q) z 18. czerwca 1916 (Jen.-Gub. wojsk. F. S. Präs. №. 8666/16).

Własność zakładów poświęconych służbie Bożej, nawet gdy takowe przynależą do państwa nieprzyjacielskiego, nie podlega zajęciu jako zdobycz wojenna. Sprzęty kościelne znalezione w opuszczonych rosyjskich kościołach (cerkwiach) i odwiezione do Zamościa, będą tu jedynie przez Komendę obwodową troskliwie przechowywane, celem uchronienia przedmiotów poświęconych przed profanacją.

Urzędy gminne, na których obszarze znajdują się kościoły, z których zabrano naczynia do Zamościa, mają wyznawców wiary rosyjskiej (prawosławnych) zawiadomić o treści niniejszego.

№. 10870/3/ZK. ex 1916.

9. Środki zaradcze przeciw uszkodzeniom własności kolejowej.

Z powołaniem się na ogłoszone w dzienniku urzędowym Nr. 5 z 15. kwietnia 1916 w artykule 21. wezwanie do ostrożności wobec kolei, zwraca się z całym naciskiem uwagę jeszcze na następujące postanowienia:

Chodzenie po torze kolejowym oraz wogóle po gruncie do kolei należącym, o ile dane miejsce czy budynek nie są specjalnie przeznaczone do użytku publiczności, jest wszystkim osobom niepowołanym najsurowiej zakazane. Również bezzwzględnie zabrania się składania przedmiotów jakiegokolwiek rodzaju na gruncie kolejowym lub w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów kolejowych, do których dostęp nie jest dozwolony.

Osoby nie stosujące się do powyższych postanowień ulegną dotkliwej karze, a poza tem narażają się na NIEBEZPIECZEŃSTWO UTRATY ŻYCIA, ponieważ organy nadzorcze kolei w danych okolicznościach są uprawnione i obowiązane zrobić użytek z broni. W nocy mają osoby nie należące do personelu kolejowego bezwarunkowo unikać pojawiania się w pobliżu obiektów kolejowych.

Gminy są współodpowiedzialne za bezpieczeństwo urządzeń kolejowych, znajdujących się na ich obszarze. Wójci i Sołtysi mają zatem w swym zakresie uczynić wszystko, co leży w ich mocy, dla zapobieżenia uszkodzeniom kolei. W tym celu są obowiązani pouczać ludność w odpowiedni sposób i czuwać nad tem, aby istniejące zakazy nie były przekraczane. Elementy niepewne a zwłaszcza obcych przebywających w gminie, należy wziąć pod dozór.

Każdy jest obowiązany zapobiegać w miarę możliwości uszkodzaniu urządzeń kolejowych i zawiadamiać bezzwłocznie najbliższy organ bezpieczeństwa kolei o zauważonem przekroczeniu istniejących przepisów, oraz wogóle o każdym spostrzeżeniu wszelkich okoliczności, mających jakiegokolwiek znaczenie ze względu na

bezpieczeństwo kolei. Zaniedbanie tego obowiązku ulegnie surowej karze.

Za uszkodzenie urządzeń kolejowych, któremu możnaby zapobiedz przy koniecznej uwadze organów gminnych i ludności, mogą być pociągnięci do najsurowszej odpowiedzialności oprócz właściwych winowajców także organy gminne, winne opieszałości w spełnianiu obowiązków, oraz osoby prywatne, które mogłyby przeszkodzić karygodnemu czynowi, a nie uczyniły tego, względnie zaniedbały zrobić doniesienia. Jeżeli okaże się, że szersze koła ludności wiedziały o czynności karygodnej lub o przygotowaniach do takowej, uważać się będzie całe gminy za współwinnne i nakładać kary na całe gminy.

Przewielebne Duchowieństwo uprasza się o opublikowanie z ambon powyższego ostrzeżenia przed uszkodzeniami kolei i zamachami na urządzenia kolejowe.

№. 3398/5/ ZK. ex 1916.

10. Podjęcie czynności przez Komisję dla szacowania szkód wojennych w miastach i w przedsiębiorstwach przemysłowych w Zamościu.

Główna Komisja szacunkowa miejska Ziemi Lubelskiej delegowała p. Stefana Lakutiewicza jako referenta dla miasta Zamościa.

Tenże rozpoczął już czynności i urzęduje w ratuszu Zamoyskim lub w swem mieszkaniu prywatnem w Kolonii Podtopole №. 1.

M. A. Nr. 1035 Lw. ex 1916.

11. Obwieszczenie.

REGULAMIN

DLA OBROTU PŁODAMI ROLNYMI i PRZETWORAMI MŁYNARSKIMI.

W myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 11. czerwca 1916 (dziennik rozp. c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce №. 61) zarządzam co następuje:

§ 1. ZAJĘCIE.

Zboże i przetwory młynarskie wszelkiego rodzaju ze zbioru 1916 roku, jak też i wszelkie resztki zeszłorocznych zapasów tych produktów, zajmuje się na rzecz Zarządu wojkowego.

Zbożem w rozumieniu tego rozporządzenia są: pszenica, żyto, jęczmień, owies, mieszanka, hreczka i proso.

§ 2. SKUTKI ZAJĘCIA.

Następstwem zajęcia jest, że przeróbka, użytkowanie na żywność i karmę, jakoteż i sprzedaż zajętych plodów bez pozwolenia komendy obwodowej są zabronione. Interesa zawarte wbrew temu zakazowi są nieważne. Stosuje się to też do interesów zawartych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia (§§ 11 i 12 wyżej powołanego rozporządzenia).

§ 3. ZAJĘCIU NIE PODLEGAJĄ

u producentów:

- a) ziarno potrzebne na zasiew jesienny i wiosenny,
- b) ilości potrzebne dla wyżywienia domowników, oficjalistów i czeladzi producenta,
- c) ilości potrzebne na wykarmienie bydła własnego, tudzież bydła należącego do oficjalistów i czeladzi.

Ad b) i c). Oznaczenie tych ilości maksymalnych nastąpi w osobnym rozporządzeniu.

§ 4. PRZECHOWYWANIE.

Producenci są obowiązani do odpowiedniego przechowywania ziemiopłodów. O ile producent tego sam skutecznie nie może, wykona to Komenda obwodowa na koszt i niebezpieczeństwo producenta.

Zboże i t. p. ukryte lub widocznie nieodpowiednio przechowane, zostanie skonfiskowane bez odszkodowania.

§ 5. PRZYMUS OMŁOTU.

Producent jest obowiązany zboże jaknajprędzej wymłócić. Komenda obwodowa może w tym celu wyznaczyć pewien termin, a po upływie tego terminu w razie nie wykonania zarządzić omłot na koszt i ryzyko producenta, przyczem mogą być użyte zabudowania i narzędzia jego warstata gospodarczego.

§ 6. OBOWIĄZEK ODSTAWY.

Producentom wyznaczy się pewne minimum (kontyngenty), które będą obowiązani w ściśle oznaczonym terminie odstawić dla c. i k. Zarządu wojkowego.

Kontyngentu tego użyje się w pierwszym rzędzie na pokrycie zapotrzebowania miast Dąbrowy, Piotrkowa, Kielc, Radomia i Lublina, jakoteż centr przemysłowych w obwodach dąbrowskim, olkuskim, końskim i opatowskim.

W razie nie dostawienia lub nie dotrzymania terminu dostawy, będzie nałożona grzywna w wysokości 30 koron za każde 100 kg nie dostarczonej kontyngentowanej ilości; grzywna ta będzie ściągnięta w gotówce, a w razie niemożności uiszczenia w naturze. Zapłata grzywny nie uwalnia od obowiązku dostawy.

Wójci i sołtysi mają czuwać nad całkowitem i terminowem odstawieniem kontyngentu; zaniedbanie tego obowiązku będzie karane po myśli § 12 tego rozporządzenia.

Wysokość kontyngentów będzie później podaną do wiadomości.

Dostawy uskutecznione przed oznaczeniem kontyngentów zostaną przyjęte do magazynów za pisemnem potwierdzeniem na rachunek kontyngentu.

Gospodarstwa drobne (poniżej 4 morgów) zwalnia się od obowiązku dostawy.

§ 7. UŻYCIE EKSKONTYNGENTU.

Nadwyżki pozostałe po pokryciu zapotrzebowania własnego (§ 3) i kontyngentu (§ 6) (ekskontyngent) pozostawia się dla wyżywienia

ludności nierolnej danego obwodu z wyjątkiem miast i centr przemysłowych, wymienionych w § 6, których zaopatrzenie będzie uregulowane osobnym rozporządzeniem.

§ 8. C E N Y.

Za odstawione płody ustanawia się następujące ceny:

za 100 kg pszenicy	34 koron
„ „ „ żyta	29 „
„ „ „ jęczmienia browar.	32 „
„ „ „ jęczmienia pastew.	27 „
„ „ „ owsa	30 „
„ „ „ mieszanki	27 „
„ „ „ hreczki	36 „
„ „ „ prosa	36 „

Należytość za odebrane produkty wypłaci Zarząd wojskowy w gotówce.

§ 9. P R E M I E

ZA DOSTAWIENIE DO 15. LISTOPADA 1916.

Za zboże (z wyjątkiem hreczki i prosa) odstawione do 15. listopada 1916 wypłaci się oprócz ustanowionej ceny premię w wysokości 2 K za każde 100 kg.

§ 10. POTRĄCENIA Z POWODU GORSZEJ JAKOŚCI.

Ceny rozumieją się za towar dobry i suchy o jakości przeciętnej w Jenerał - Gubernatorstwie.

Przy gorszej jakości towaru nastąpi stosunkowe obniżenie ceny.

Jakość towaru stwierdza organ odbiorczy, a w razie sporu rozstrzyga oddział rolniczy Komendy obwodowej.

§ 11. MIEJSCE ODBIORU, POTRĄCENIA ZA ŁADOWANIE I TRANSPORT.

Ceny rozumieją się loko miejscowość, któ-

rá oznaczy Komenda obwodowa. O ile zboże z powodu wykazanej niemożności dostarczenia na miejsce przeznaczenia zostaje odebrane na miejscu produkcji, następuje stosunkowe obniżenie ceny, a to odpowiednio do oddalenia: do 10 km o 1 K, przy oddaleniu większym jak 10 km o 2 K za każde 100 kg.

§ 12. POSTANOWIENIA KARNE.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia względnie przepisów na podstawie tegoż wydanych będą przez Komendę obwodową karane grzywną do 5000 K lub aresztem do 6 miesięcy, o ile czyn ten nie podlega surowszej karze. Obok kary aresztu można nałożyć grzywnę do wysokości 3000 koron.

§ 13. TERMIN WEJŚCIA W ŻYCIE.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1. sierpnia 1916.

Nr. 11317/15/ZK. ex 1916.

12. Otwieranie sklepów dla publiczności przed południem.

Zauważono, że większa część sklepów w mieście Zamościu otwiera lokale, przeznaczone dla publiczności, dopiero o godz. 9, przed południem, przez co zaopatrzenie się ludności w ważne artykuły codziennej potrzeby niepotrzebnie się opóźnia, a obrót handlowy już i tak niekorzystny doznaje utrudnień.

Komenda obwodowa zarządza, by w miastach i gminach, w których odbywają się targi, wszystkie sklepy były otwarte dla publiczności najpóźniej o godz. 8. rano.

Przekroczenia tego postanowienia karać się będzie po myśli rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 19/VIII 1915, Dzien. rozp. c. i k. Zarządu wojskowego w Polsce Nr. 30, grzywnami aż do 2000 K lub aresztem aż do 6 miesięcy.

Magistraty w Zamościu i Szczebrzeszynie oraz Urzędy gminne, w których odbywają się targi, wzywa się, by treść zarządzenia niniejszego ogłosiły we wszystkich miejscowościach do gminy przynależnych w sposób w miejscu przyjęty.

Nr. 9204/1/HR. ex 1916.

13. *Obwieszczenie* w sprawie wprowadzenia publicznego pośrednictwa pracy.

C. i k. Jenerał-Gubernatorstwo wojskowe rozporządzeniem z 6. czerwca 1916, Ex. Nr. 37595 zarządziło:

§ 1.

CENTRALNY URZĄD POŚREDNICTWA PRACY PRZY JENERAŁ—GUBERNATORSTWIE WOJSKOWEM. OBWODOWE URZĘDY POŚREDNICTWA PRACY.

Do prowadzenia pośrednictwa pracy dla c. i k. Obszaru okupowanego istnieje przy Jenerał-Gubernatorstwie wojskowym Centralny Urząd pośrednictwa pracy, przy każdej Komendzie obwodowej Obwodowy Urząd pośrednictwa pracy.

Komendant obwodowy może ustanowić zarządzeniem ogłoszonym w Dzienniku urzędowym, zastępców Obwodowego Urzędu pośrednictwa pracy w oznaczonych miejscowościach obwodu poza siedzibą Komendy Obwodowej.

Ci zastępcy zostaną zaopatrzeni w osobne legitymacye.

§ 2.

CEL POŚREDNICTWA PRACY.

Pośrednictwo pracy ma na celu ustalenie, prowadzenie w ewidencji i możliwe wyrównanie popytu i podaży pracy każdego rodzaju, z wyjątkiem robót wojskowych.

Centralny Urząd pośrednictwa pracy i każdy Obwodowy Urząd pośrednictwa pracy prowadzi statystykę robotniczą i udziela wyjaśnień w sprawie poszukiwanych i wolnych miejsc robotniczych.

§ 3.

KOMPETENCYA.

Pośredniczenie w pracy, tudzież badanie, ustalenie i ewidencja popytu i podaży pracy w obrębie obwodu, jest obowiązkiem Obwodowych Urzędów pośrednictwa pracy.

§ 4.

POSTĘPOWANIE.

Robotnicy tudzież ci z pracodawców, którzy chcą użyć robotników w Obszarze okupowanym, zgłaszają swą podaż lub swój popyt w Okręgowym Urzędzie pośrednictwa pracy swego obwodu.

§ 5.

O P Ł A T Y.

Pośredniczenie w pracy odbywa się dla robotników bezpłatnie, dla pracodawców za niżej podaną opłatą, którą zapłacić należy po zawarciu umowy o pracę. Opłaty użyte będą do pokrycia kosztów pośrednictwa pracy.

Zwolnione zaś od opłaty za pośrednictwo w pracy są wojskowe i inne publiczne władze, o ile chodzi o siły robocze dla prac publicznych, przez powyższe władze prowadzonych i kierowanych i o ile w poszczególnych wypadkach nie wydano specjalnych przepisów werbunkowych.

Opłata za pośrednictwo wynosi:

dla personelu domowego JEDNĄ KORONĘ od osoby, dla wszystkich innych kategorii robotników PIĘĆ KORON od osoby. Przepisy co do opłaty zawarte w powyższem obwieszczeniu ważne są aż do odwołania.

Nr. 10719/103/HR. ex 1916.

14. *Obwieszczenie*

dotyczące obrotu skórami surowemi.

Do zakupu podlegających zajęciu skór surowych z bydła rogatego, koni i cieląt, oraz skórek owczych pokrytych runem lub ostrzyżonych, uprawnieni są wyłącznie p. p. Dichter i Blumental w Lublinie, względnie przez nich upoważnieni agenci, na podstawie legitymacyi widymowanych przez Komendę obwodową.

Wszelkie inne legitymacye są nieważne. Sprzedaż względnie zakupno przez inne osoby, zatem także przez garbarzy i składowników jest zakazane i podlega surowej karze.

Wszystkie skóry surowe i futra powyżej wyszczególnionych rodzajów, uzyskane przy biciu bydła, należy nadal zgłaszać pisemnie w referacie handlowym Komendy obwodowej po myśli punktu 2. tut. dziennika urzędowego Nr. 6, rocznik I.

Zgłoszenia ustne względnie pisemne, ale uskutechnione w innych urzędach, nie będą uwzględniane.

Nr. 11024/Vet. ex 1916

15. GRZEBOWISKA ZWIERZĘCE.

Na podstawie § 4. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 29. listopada 1915 roku, dzien. rozporządzeń No. 46, zarządza się co następuje:

§ 1.

Zwłoki padłych zwierząt należy bezzwłocznie na przeznaczonych do tego celu miejscach w odpowiednio głębokich dołach zakopywać. W każdej więc miejscowości należy założyć grzebowiska dla zwierząt, które znajdować się mają w odległości co najmniej 30 m od mieszkań ludzkich, zagród, stajen, publicznych dróg, studzien, rzek, stawów, pastwisk i t. p.

§ 2.

Doły do zagrzebywania padliny muszą być przynajmniej dwa metry głębokie i wolne od wody podskórnej.

§ 3.

Przy wybieraniu placów na grzebowiska zwierząt, należy wybierać grunt piaszczysty lub żwirowaty; terenu obfitego w wodę względnie wilgotnego i gliniastego należy unikać.

§ 4.

Cmentarzyska zwierząt należy otoczyć 1¹/₂ metra głębokim, a 1 m szerokim rowem, albo stałym 2 metry wysokim ogrodzeniem, zaopatrzonym w bramę, aby w ten sposób przeszkodzić dostawaniu się tamże zwierząt. Place do grzebania należy zaopatrzyć w tablice z napisem: „Grzebowisko”. Musi być one łatwo dostępne.

§ 5.

Brama grzebowiska ma być stale zamknięta. Klucze od tej bramy mają być w przechowaniu u sołtysa lub też oglądacza bydła.

§ 6.

Zwłoki zwierząt należy przewozić na grzebowisko na specjalnie do tego przeznaczonych wozach, saniach, lub t. p. przyczem, należy uważać, aby części ciała padłego zwierzęcia nie zwiślały na ziemię. Wszystkie części i odpadki padliny spadłe w czasie transportu na ziemię, należy razem z zanieczyszczoną wierzchnią warstwą ziemi zebrać i złożyć razem ze zwłokami w dole.

Do przewożenia zwłok należy o ile możliwości używać tylko koni lub innych zwierząt pociągowych z zarażonego obejścia. W wypadkach, w których zachodzi podejrzenie zarazy, należy zwłoki padłego zwierzęcia po przewiezieniu ich na plac grzebania starannie przykryć słomą, a po bezzwłocznie o ile to się jeszcze

nie stało, zawiadomieniu władzy o wypadku, zachekać na urzędowe ich zbadanie.

§ 7.

Zwłoki podejrzanych o zarazę zwierząt należy bez oddzielenia jakichkolwiek części ciała złożyć w dole wraz ze skórą, uczynioną nieużyteczną przez krzyżowe cięcia w wielu miejscach i przysypać warstwą niegaszonego wapna, a w braku tegoż posypać popiołem albo też oblać smołą lub gnojówką.

Doły przeznaczone do zakopywania zwierząt padłych lub ich części winny być wybierane (kopane) w rzędach i tak głęboko, aby ponad padliną (jej częściami etc.) mogła być nasypana jeszcze warstwa ziemi grubości dwóch metrów.

§ 8.

Paszenie na grzebowiskach jak również używanie tamże rosnącej paszy oraz przechowywanie na tychże paszy jest surowo wzbronione, taksamo jak wykopywanie kości z tych dołów.

§ 9.

Przekroczenia tego rozporządzenia, o ile czyn nie podpada pod surowsze przepisy karne, będą karane po myśli § 5. rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 29. listopada roku 1915, dziennik rozporządzeń Nr. 46, przez Komendy obwodowe karą pieniężną do 2.000 koron lub aresztem do 6-ciu miesięcy.

To podaje się do powszechnej wiadomości na rozp. c. i k. Wojskowego Jenerał-Gubernatorstwa z 18. lipca 1916, H. Nr. 15782/16 w ślad tutej. rozp. L. 2034 ex 1916, dzien. urzędowy tutejszego obwodu Nr. IV, punkt 11 z 1. kwietnia 1916.

Nr. 10963/ZK. ex 1916.

16. Z g u b a.

Dnia 10. lipca 1916 Stanisław Puchała, zwyczajny słuchacz Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, członek ekspedycji sanitarnej, dokonywającej obecnie szczepienia ochronnego w Polsce, zgubił portfel z czarnej skóry, zawierający gotówkę w kwocie 160 K i Rb. 10, a mianowicie jeden banknot na 100 K, dwa po 20 K jeden na 10 K, pięć po 2 K oraz jeden na 10 Rb. w miejscowości Kulików, gm. Nielisz.

W portfelu znajdowały się poza gotówką następujące dokumenty: paszport podróży z fotografią, wystawiony przez c. i k. Komendę placu w Zamościu z podpisem pułkownika Angermanna, legitymacja z Książeco-Biskupiego Komitetu w Krakowie, potwierdzona przez lekarza pułkowego Dra. Godlewskiego, 2 karty pospolitego ruszenia, z tych jedna oznaczona literą „K“ z r. 1915, druga literą „O“ z roku 1916, legitymacja wystawiona w Krakowie, zezwolenie na pobyt w obrębie twierdzy Kraków na wypadek ewakuacji, wydane przez Komendę twierdzy w Krakowie z podpisem: Minasowicz, legitymacja z c. i k. Komendy obwodowej w Zamościu, podpisana przez Podpułk. Obertyńskiego.

Możliwe jest przypuszczenie, że portfel powyż wspomniany ktoś znalazł i zataił znalezienie w zamiarze posługiwania się znalezionymi dokumentami.

Ktokolwiek dowiedziałby się o znalezieniu przedmiotów zagubionych, obowiązany jest donieść o tem jaknajspieszniej Komendzie obwodowej.

Zatajenie znalezienia podlega karze. Znalazcy zgubionych rzeczy wypłacone będzie należnie.

E. №. 11261/36/HR.

17. Środki zaradcze przeciw podbijaniu cen.

O B W I E S Z C Z E N I E.

C. i k. Komenda obwodowa w Zamościu ustaliła dla obwodu Zamoyskiego na czas od 1. do 31. sierpnia 1916 następujące ceny wytyczne.

Przy artykułach nie wytworzonych w kraju, rozumie się ceny detaliczne loco stacya kolejowa. W miejscowościach odległych od kolei o więcej niż 5 km, podnosi się cena detaliczna o 1 h na funcie przy każdych dalszych 4 km odległości.

TOWARY	Przez Komendę obwodową uznana za odpowiednią cena wytyczna.										Uwagi.	
	W handlu hurtownym					W handlu drobnym						
	Jednostka wagi	K	h	Rb.	k.	Jednostka wagi	K	h	Rb.	k.		
Mięso wołowe z kośćmi						1 funt	1	70			68	
Mięso wołowe bez kości						"	1	90			76	
Poładwica						"	2	30			92	
Mięso wieprzowe						"	1	50			60	
Wędzonka						"	2	10			84	
Słonina surowa i sadło						"	2	40			96	
Słonina wędzona						"	2	80	1		12	
Smalec wieprzowy						"	2	60	1		04	
Lój bydłocy						"	1	70			68	
Kiełbasa zwyczajna						"	2	25			90	
Kiełbasa krakowska						"	3	25	1		30	
Salceson						"	1	90			76	
Gęsi żywe						1 sztuka	6	—	2		40	
Gęsi bite						1 funt	2	40			96	

TOWARY	Przez Komendę obwodową uznana za odpowiednią cena wytyczna.										Uwagi.
	W handlu hurtowym					W handlu drobnym					
	Jednostka wagi	K	h	Rb	k.	Jednostka wagi	K	h	Rb	k.	
Kaczki żywe						1 sztuka	4	—	1	60	
Kaczki bite						1 funt	1	60		64	
Kury żywe młode						1 sztuka	2	—		80	
Kury bite						1 funt	2	40		96	
Karpie	1 funt	1	50		60	"	1	80		72	
Szczupaki	"	1	50		60	"	1	80		72	
Śledzie						"	1	—		40	
Żytnia mąka	1 q	45	50	18	20						
Pszenna mąka	"	49	20	19	68						Ceny maksymalne
Pęczak gruby	1 pud	10	08	4	03	1 funt		18		07	monopol nie wolno
Pęczak średni	"	11	52	4	61	"		20		08	ich przekraczać.
Jagły						"		19		7 ¹ / ₂	Cena przy odbiorze
Kasza tatarska						"		19		7 ¹ / ₂	w magazynie.
Chleb mieszany						"		22		09	
Groch cały						"		90		36	
Bób świeży						"		30		12	
Bób stary						"		90		36	
Mleko niezbiране w mieście						1 litr		30		12	
Mleko niezbiране na wsi						"		20		08	
Ser krowi (twaróg)						1 funt		60		24	
Masło deserowe						"	2	80	1	12	

TOWARY	Przez Komendę obwodową uznana za odpowiednią cena wytyczna.										Uwagi.	
	W handlu hurtownym					W handlu drobnym						
	Jednostka wagi	K	h	Rb.	k.	Jednostka wagi	K	h	Rb.	k.		
Masło kuchenne						1 funt	2	40			96	
Jaja świeże u handlarza						1 sztuka			07		03	
Jaja świeże u wieśniaków						"			06		2 ¹ / ₂	
Kawa palona						1 funt	8	—	3		20	
Cukier rafin.						"			80		32	
Cukier nierafin.						"			76		30 ¹ / ₂	Cena maks. mon.
Herbata						"	10			4		
Kakao						"		7		2	80	
Czekolada						"	8	50		3	40	
Sól	1 pud	4		1	60	"			12		05	Cena maksymalna
Kminiek						"		1	50		60	
Oliwa jadalna (olej rzepak)	1 q	120		48		1 kg	1	50			60	
Ocet						1 litr			70		28	
Ziemniaki stare	1 pud		80		32	1 funt			3		1 ¹ / ₄	
Ziemniaki nowe						1 litr			6		2 ¹ / ₂	
Kapusta nowa						1 funt			10		4	
Buraki nowe						"			12		5	
Cebula nowa						"			40		16	
Czosnek						"			75		30	
Chrzan						"			20		08	
Powidło						"	1	50			60	

TOWARY	Przez Komendę obwodową uznana za odpowiednią cena wytyczna.										Uwagi.
	W handlu hurtownym					W handlu drobnym					
	Jednostka wagi	K	h	Rb.	k.	Jednostka wagi	K	h	Rb.	k.	
Wino zwyczajne						1 litr	4		1	60	
Piwo Zwierzynieckie						"	1	20		48	
Wódka						"	4		1	60	
Rum 25 ^o / _o						"	5		2		
Spirytus nie denaturowany	1 wiadro	108		43	20	"	10		4		
Spirytus rektyfikowany	"	141	50	56	60	"	13	20	5	28	
Woda sodowa zwyczajna						"		20		08	
Woda sodowa dest.						"		30		12	
Woły	1 pud	40		16							
Krowy	"	35		14							
Byki	"	35		14							
Jałówki i byczki	"	33		13	20						
Cielęta	"	30		12							
Świnie	"	48		19	20						
Siano nieprasowane	1 q	7		2	80						
Słoma nieprasowana	"	4		1	60						
Drzewo na opał twarde	1 sąg	110		44							
Drzewo na opał miękkie	"	100		40							
Koks						1 pud	5		2		
Nafta	1 pud	8	50	3	40	1 funt		28		11	
Spirytus do palenia 92 ^o / _o	1 litr		80		32	1 litr	1	05		42	

Ceny maks. mon.

TOWARY	Przez Komendę obwodową uznana za odpowiednią cena wytyczna.										Uwagi.	
	W handlu hurtownym					W handlu drobnym						
	Jednostka wagi	K	h	Rb.	k.	Jednostka wagi	K	h	Rb.	k.		
Zapałki						1 pudełko		05			02	
Świece parafin. zwyczajne						1 funt	3	50	1	40		
Mydło twarde (ziarniste)						"	3	50	1	40		
Soda krystaliczna						"		40			16	

M. A. №. 1040/Schw. ex 1916.

18. Zbieranie roślin przez dzieci szkolne.

Na mocy rozporządzenia c. i k. Jenerał-Gubernatorstwa wojskowego Nr. 41914/16 poleca się wszystkim nauczycielom (kom) ludowym tutejszego Obwodu, ażeby pouczono i zachęcono dzieci do zbierania leczniczych roślin z uwagi na doniosły publiczny cel.

Zebrane i należyte wysuszone rośliny należy opakować, zaopatrzyć napisem wskazującym ilość i rodzaj, względnie nazwę rośliny oraz nazwę miejscowości, gdzie rośliny zebrano, a następnie przy sposobności złożyć je w kancelaryi c. k. obwodowego inspektora szkolnego. Za dostarczone a zdolne do użytku rośliny otrzyma młodzież nagrody. Poniżej podaje się wskazówki, które rośliny nadają się do zbioru i jak należy je suszyć.

WSKAZÓWKI.

Rośliny powinny być zbierane w dzień pogodny, niezbyt rano, po obeschnięciu rosy, z wyjątkiem rosnących na mokrych gruntach jako to: trójliść, skrzyp, tatarak. Po zebraniu trzeba niezwłocznie rozpościerać możliwie cienko, żeby się zioła w masie nie zagrzały i nie zagniły, suszyć na słońcu lub na strychu w miejscu

przewiewnem na siłach, płachtach lub papierach. Suszenie roślin odbywa się nie tylko w słońcu lecz i w cieniu, nie tylko w zwykłej, lecz i w podniesionej ciepłocie, wahającej się między 35° a 50° C. Zadanie suszenia polega przedewszystkiem na tem, ażeby zachować w możliwie niezmienionym stanie barwę kwiatów, liści, kłaczy i t. d. W tym celu zielone części roślinne suszy się szybko w słońcu lub w cieniu w dobrze przewietrzanym lokalu, kwiaty natomiast również szybko suszy się, lecz przeważnie w cieniu, nadto należy pamiętać, że aromatycznych części rośliny nigdy nie poddajemy działaniu sztucznej WYSOKIEJ TEMPERATURY, zazwyczaj suszymy je w cieniu przy zwykłej ciepłocie. Oprócz tego suszenie części roślinnych doprowadzamy do końca t. j. przerywamy, kiedy części roślinne poczną się łamać bez trudności. Z najbardziej znanych:

BRATKI rosną na ugorach i pastwiskach, kwiatki trójbarwne: biało-niebiesko-żółte; zbierane są wierzchołki rośliny okryte pączkami i rozwiniętymi kwiatami z listkami i cienkimi łodyżkami bez korzenia, zbierać je można od wiosny do jesieni.

PODBIAŁ rośnie obficie po rowach przydrożnych, zbiera się młode liście błyszczące-zielone, pod spodem białawo-włoskowate w maju i czerwcu, suszy się szybko w słońcu lub w sztu-

cznej ciepłocie aż liść pocznie się kruszyć.

TRÓJLIŚĆ, cz. bobrek trójlistny, rośnie na bagnach, błotnych łąkach, nawet w wodach stojących. Zbiera się same tylko liście bez łodygi w maju i czerwcu. Suszy się szybko w przewiewnym lokalu.

RUMIANEK ma kilka gatunków, z których używany do celów leczniczych ma osadnik kwiatowy słoikowaty, wewnątrz pusty. Obrywa się palcami same tylko świeżo rozkwitłe główki bez liści w czerwcu i lipcu, suszy się szybko w cieniu, w przewiewnym lokalu.

POKRZYWA BIAŁA cz. głucha, cz. martwa rośnie w zaroślach, w ogrodach pod płotami i zabudowaniami. Zbieranie kwiatów tylko samych białych, bez osłon zielonych, odbywa się stopniowo, w miarę jak się rozwijają, zaczynając od czerwca; suszy się szybko w cieniu w ciepłym, przewiewnym lokalu.

PIOŁUN znany powszechnie, zbiera się liście wraz z miękką, górną częścią łodygi w maju czerwcu, lipcu, suszy się w cieniu, w ciepłocie nie przewyższającej 25° C. w miejscu przewiewnym.

TYSIĄCZNIK, cz. centurya, rośnie na słonecznych polanach leśnych, ugorach, miedzach. Zbiera się roślinę kwitnącą różowo, listki, łodygi, kwiat bez korzeni, w lipcu i sierpniu, suszy się szybko w cieniu.

KWIAT BZOWY zbiera się bez łodyg w dzień słoneczny, suchy, w czasie kwitnienia w czerwcu i lipcu, tylko ususzony na biało ma wartość, suszy się szybko w cieniu.

KWIAT LIPOWY. Kwiaty zbiera się razem z listkowatym przykwiatkiem jak poprzedni, w dzień suchy w lipcu, suszy się szybko w cieniu.

SKRZYP. Z wielu gatunków używany jest przeważnie rosnący na mokrych gruntach lub stawach, kosi się całą roślinę po przebraniu z innych ziół, rznie w ładzie na świeżo i suszy się szybko.

DZIEWANNA rośnie na piaszczystych lub żwirowatych łąkach; roślina o łodydze pojedyn-

czej, kwiaty żółte, miodowej woni, formują kłos, liście owłosione; zbiera się tylko kwiaty rozwinięte, bez zielonych kielichów. Układać do suszenia lekko, bez ugniatania, rozpościerać jak najcieniej. O ile dobrze ususzone, mające jasną, żółtą barwę, są chętnie kupowane, brunatne mniej, zczerniałe bez wartości od czerwca. Suszy się szybko w słońcu lub lepiej w sztucznej ciepłocie, nie przekraczającej 30° do 35° C.

SPORYSZ. Czarne rożki wystające z kłosów żyta, ręcznie zbierać przed żniwami. Suszy się w sztucznej ciepłocie, nie przewyższającej 35° C.

MYDLIK rośnie pod płotami w ogrodach i na polach uprawnych, ma łodygi stawowate, nieco omszone lub gładkie, liście siedzące naprzeciwległe. W czerwcu i lipcu kwitnie bladoliliowo, używa się korzeń, który się wykopuje i oczyszcza starannie z ziemi i piasku; najlepiej obmyć wodą, pokrajać w ładzie i suszyć na słońcu, dosuszać na blasze lub słońcu. Roślina znakomita do zaprowadzenia na piaskach. Wydmy obsadzone mydlikiem zamieniają się w bardzo dobre pastwiska, roślina ta więc na piaskach staje się podwójnie użyteczną. Wykopuje się jesienią.

TATARAK rośnie na brzegach stawów, w bagnistych rowach, ma korzeń gruby, stary brunatnej, a młody zielono-różowej barwy, poziomo w błocie rozestany, posiada aromatyczny zapach i gorzko korzenny smak. Korzeń wyjęty należy obmyć, oczyścić z drobnych korzonków jak najcieniej, nożem ze skórki do białości obrać, pokrajać, wysuszyć na słońcu lub w piecach chlebowych, aby nie przypalić. Kłącza nie należy oczyszczać z kory, suszy się zaś możliwie szybko w cieniu w miejscu przewiewnym.

WIDLAK, cz. wroniec, rośnie po cieniistych i wilgotnych lasach iglastych, na próchnicowym gruncie. Łodyga tej rośliny jest sznurkowata, wiotka, po ziemi pełzająca, rozgałęzia się widelkowato. Wydaje kłoski napełnione żółtym pyłem. Zbiera się właśnie te kłoski w lipcu i sierpniu, suszy na płatach z gęstego płótna

i młóci kijem. Otrzymany proszek przesiewa się przez gęste sita i dosusza. Przy zbieraniu nie niszczyć rośliny, wrywając z korzeniem.

JAŁOWIEC. Jagody dojrzałe strąca się kijem na rozpostartą pod krzakiem płachtę, oczyszcza się z liści i gałązek i suszy, rozsypując cieką warstwą na klepisku lub strychu jesienią. Suszy się w zwykłej temperaturze w przewietrzonym lokalu.

MIĘTA rosnąca dziko nie nadaje się do zbierania.

Jako nieodzowny warunek przy zbieraniu ziół uważać należy na bezwzględną czystość.

Nr. 11429/ZK ex 1916.

19. R O Z P O R Z A D Z E N I E

c. i k. Jenerał-Gubernatora wojskowego dla austr.-węgierskiego obszaru okupacyjnego w Polsce, L. 48535 z dnia 22. lipca 1916.

Na podstawie §§ 4 i 6 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z dnia 11 czerwca 1916, L. 61, dotyczącego ZUŻYTKOWANIA ZBIORÓW ROLNYCH, zarządza się celem ubezpieczenia użycia szczególnie plennego nasienia pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa co następuje:

§ 1.

W obrębie obwodów może każdy rolnik zboże własnego zbioru zamienić jako zboże na zasiew za równą ilość zboża spożywczego, tego samego lub innego rodzaju; zamiana ta może jednak przy zbożu ozimem mieć miejsce tylko do 15. września 1916, a przy zbożu jarem do 15. marca 1917. Ilości zboża (kontyngenty) przepisane poszczególnym rolnikom do odstąpienia nie ulegają przez to zmianie; za dotrzymanie ręczą solidarnie zarówno oddawca jak i odbiorca zboża na zasiew.

§ 2.

W celu przeprowadzenia obrotu zbożem na zasiew między poszczególnymi obwodami,

oraz spożytkowania całych lub też części zbiorów z gospodarstw hodujących lub produkujących zboże na zasiew, upoważnia się Towarzystwa rolnicze w Lublinie, Kielcach, Radomiu i Piotrkowie do zakupna oryginalnego hodowlanego zboża, posiewu takiegoż i innych wypróbowanych gatunków zbóż z wykluczeniem pośrednictwa wprost u producenta i oddania go rolnikom jako zboże hodowlane dla ich własnych gospodarstw.

§ 3.

W tym celu mają wymienione Towarzystwa rolnicze przedłożyć c. i k. Jeneralnemu Gubernatorstwu SPIS zamierzonych zakupów zboża hodowlanego, zawierający nazwisko producenta, ilość, rodzaj, gatunek (czy oryginalna uprawa, posiew lub inne zboże) i miejsce produkcji zebranych nasion, miejsce składu i mającą się zakupić ilość.

§ 4.

Towarzystwa rolnicze otrzymają jako dowód pozwolenia na zakupno zboża na zasiew w każdym poszczególnym wypadku od c. i k. Jeneralnego Gubernatorstwa UPRAWNIENIE DO ZAKUPNA, które zaopatrzy w wizę Komenda owego obwodu, w którym kupno ma być uskutecznione. To uprawnienie do zakupna służy zarazem jako pozwolenie na wywóz z danego obwodu i jako poświadczenie przewozowe. Towarzystwa rolnicze mogą przytem wypłacać producentom zboża na zasiew za każde 100 kg do 6 koron ponad każdocześnie obowiązującą cenę odbioru, przy uwzględnieniu ewent. ustalonych dodatków i potrąceń. Dodatkowe te nadpłaty muszą być jednak uzasadnione wyższą wartością zasiewu dotyczących gatunków lub większą starannością przy uprawie w polu, przy żniwie i przy czyszczeniu po omłocie.

O każdym zakupnie zboża na zasiew należy PRZY USKUTECZNIENIU ODWOZU DO NIEŚĆ Komendzie tego obwodu, w którym to zboże zostało wyprodukowane, oraz c. i k. Jeneralnemu Gubernatorstwu.

§ 5.

Wskutek zakupna zboża na zasiew przez Towarzystwa rolnicze zmniejsza się ilość zboża (kontyngent), przepisana sprzedającemu do odstawy o tę ilość, którą sprzedał Towarzystwu rolniczemu jako zboże na zasiew.

§ 6.

Towarzystwa rolnicze są obowiązane donieść jeneralnemu Gubernatorstwu przy zbożu ozimem do 15. października, a przy zbożu jarem do 1. kwietnia, komu zakupione zboże na zasiew oddały. Doniesienie to ma zawierać nazwisko odbiorcy zboża na zasiew, obwód, gminę i miejscowość, w której leży gospodarstwo, które ten zasiew spotrzebowало, wielkość tegoż gospodarstwa, dalej rodzaj i ilość zboża zasiewnego, które odbiorca otrzymał i z którego dozwolonego zakupna ono pochodzi.

Dla pokrycia swoich kosztów administracji, Towarzystwa rolnicze mają prawo pobierać od odbiorców zboża na zasiew NADPŁATĘ DO 2 K ZA KAŻDE 100 kg ponad zapłaconą przez nie cenę kupna, ręczą jednak za to, że zboże to będzie użyte wyłącznie na zasiew i że co do pochodzenia i jakości odpowiada w zupełności wszelkim warunkom, jakie powinno wykazywać zboże na zasiew.

§ 7.

Nabywający zboże na zasiew za pośrednictwem Towarzystw rolniczych mają oprócz przepisanej im ilości zboża (kontyngentu) odstawić na przepisane miejsce dostaw tyle pełnowartościowego zboża konsumcyjnego jako „ekwiwalent zasiewu“ ile otrzymali na zasiew. Ilość tę należy odstawić razem z najbliższą ratą kontyngentu, odstawioną po dniu odbioru zboża na zasiew. Te „ekwiwalenty zboża na zasiew“ mogą być oddane w jakimkolwiek rodzaju zboża. Za dotrzymanie tego zobowiązania ręczy wspólnie z odbiorcą zboża zasiewnego także i to Towarzystwo rolnicze, które tego zboża dostarczyło.

§ 8.

Towarzystwu rolniczemu może być udzielone pozwolenie na odstąpienie zakupionego przez nie zboża na zasiew lub też uprawnienia do zakupna tegoż innemu z wymienionych Towarzystw rolniczych. Z tem odstąpieniem przechodzą także wszelkie zobowiązania na przejmujące Towarzystwo.

§ 9.

Niedotrzymanie tych postanowień pociąga za sobą oprócz ewentualnej kary także i utratę uprawnienia do zakupna.

§ 10.

Do formularzy przepisanych dla podań względnie doniesień przewidzianych w §§ 3, 4 i 6 należy się ściśle stosować.

M. A. № 1107/Lw. ex 1916.

20 ZBIERANIE POKRZYW

Znachodzące się w wielkich ilościach pokrzywy należy zbierać w czasie od 1. sierpnia do 10. września 1916. Przy zbieraniu tem należy trzymać się następujących wskazówek:

1) ZBIERANIE. Zbierać należy łodygi i liście. Łodygi należy równo przy ziemi ścinać scyzorykiem, sierpem lub t. p., w żadnym razie nie wrywać z korzeniami. Celem ochrony od poparzenia poleca się zaopatrzyć się w rękawice, lub też odpowiednio rękę chustką owinać. Jednakże w krótkim czasie skóra staje się na poparzenie zupełnie nieczułą. Przy ścinaniu i przy dalszych czynnościach powinno się przedewszystkiem uważać, aby nie połamać i nie pogiąć łodyg

2) SUSZENIE. Ścięte pokrzywy należy cienkimi warstwami poukładać i suszyć. Następnego dnia po ścięciu zwiędłe liście, które już więcej nie parzą oderwać od łodyg. Liście i łodygi należy osobno ususzyć. Liści nie powinno się zanieczyszczać lub też na wilgoć lub deszcz wystawiać. Następnie powinno się sta-

rannie przestrzegać, aby nie układać ściętych świeżo pokrzyw w większych ilościach, gdyż w takim razie zaparzą się, a włókna stracą wartość. Do suszenia nadają się powierzchnie dachów, próżne, przewietrzane szopy i t. d. W takich przewietrzanych, nakrytych miejscach w przeciągu 7 do 10 dni BEZ ODWRACANIA ŁODYGI szybko schną i stają się zdatne do przesyłki. Jeżeli zbieraniu sprzyja słońce i ciepło, to można pokrzywy na ściernisku lub na roli później rozłożyć i zastosować do nich czynności, jakie mają miejsce przy suszeniu siana lub owoców. W ten sposób otrzymane pokrzywy, ale tylko o nienagannej jakości, należy odesłać do właściwego posterunku żandarmeryi. Po odstawieniu pokrzyw przez posterunek do magazynu monopolowego, wyplaconem zostanie za każdy kg pokrzywy 6 h.

Za ogłoszenie tego rozporządzenia w sposób w miejscu przyjęty czyni się Urząd gminny odpowiedzialnym.

№. 11433/3/ZK. ex 1916.

21. DODATEK DO TARYFY FIAKIERSKIEJ.

Poza cenami jazdy ogłoszonymi w Dzień

urzęd Nr. 7 z r. 1916 obowiązują licencyonowanych fiaków w Zamościu jeszcze następujące taryfy:

Za jazdę z dworca w Zamościu do miasta Zamościa:

jednokonka od osoby	— 60 h
cały wóz	1 K 50 „
dwukonka od osoby	1 „ — „
cały wóz	2 „ 50 „

do Nowej Osady lub na Przedmieście Lubelskie:

jednokonka od osoby	1 K —
cały wóz	2 „ 50 h
dwukonka od osoby	1 „ 50 „
cały wóz	4 „ — „

Za jazdę z miasta Zamościa do Nowej Osady lub na Lubelskie Przedmieście:

wozem jednokonnym	— 80 h
„ dwukonnym	1 K 20 „
Dopłata za pakunek wagi ponad 5 kg	— 60 „

D O D A T E K.

№. 11381/HR. ex 1916.

22. C E N Y W Ę G Ł A.

Z dniem 1. sierpnia 1916 ustaliła firma „Tepege” (Jeneralna sprzedaż węgla dla Polski) z ważnością aż do dalszego zarządzenia następujące ceny dla sprzedaży węgla za tonnę = 1000 kg, loco wagon w kopalni:

a) Dla gmin, komitetów aprowizacyjnych, szkół i zakładów dobroczynnych:

Grube, kostka Nr. I i kostka Nr. II	K 24.50
Orzech Nr. I	„ 22.50

b) Dla zakładów przemysłowych i hurtowników:

Grube, kostka Nr. I i kostka Nr. II	K 25.50
Orzech Nr. I	„ 24.—
„ „ II	„ 22.—
Przesiewane	„ 20 80
Nie sortowane	„ 20.30
Miał	„ 11.—
c) Dla własnego użytku drobnych konsumentów, handlarzy detalicznych:	
Grube, kostka Nr. I i kostka Nr. II	K 27.—
Orzech Nr. I	„ 24.50
„ „ II	„ 22.50
Przesiewane	„ 21.50
Nie sortowane	„ 20.70
Miał	„ 11.—

Nr. 10869/ZK. ex 1916.

23. PRACA W POLU W DNI ŚWIĄTECZNE.

C. i k. Jenerał-Gubernatorstwo wojskowe w Lublinie w odezwie z d. 28. maja r. b. Nr. 32500 zwróciło się do tutejszej Władzy Dyecezyjalnej z żądaniem, aby zostało wydane pozwolenie wykonywania na czas trwania wojny pracy w polu w dni świąteczne, celem umożliwienia spożytkowania dni niedzielnych i świątecznych po nabożeństwie do rzeczonych robót

Wskutek tego i z uwagi, że Kościół w wypadkach i czasach wyjątkowych pozwala uwalniać wiernych od zachowania nakazu o wstrzymaniu się w dniu święte od pracy ciężkiej (ope-

ra servilia), że do takich czasów należy zaliczyć czas wojny, w którym nieuprawienie w swojej porze pól i niezebranie plonów wskutek zmniejszenia ilości rąk do pracy i inwentarza pociągowego może narazić ludność na klęskę głodu, udzielam na czas trwania wojny pozwolenia na wykonywanie robót polnych w dni niedzielne i świąteczne po nabożeństwie.

O powyższem W. Ks. Dziekan zawiadomi Duchowieństwo paratjalne dekanatu i poleci Mu, aby o rzeczonej dyspensie ogłosiło ludowi z ambony z najbliższą niedzielę lub święto z dokładnem wyjaśnieniem zasadniczego znaczenia dyspensy i zachęciło ludność, aby ze względu na okoliczności, w jakich się znajdujemy, zechciała korzystać z danego pozwolenia.

C. i k. Komendant obwodu:

Julian von Fischer

Putkownik w. r.

